

102568

Frontkjemperens historie

NY BOK

Per R. Johansen:
«Frontkjemper»
Aschehoug

★ ★ ★

Som 19-åring meldte forfatteren seg til fronttjeneste på tysk side i 1941. Hans beveggrunner var rent idealistiske - til kamp for et fritt Norge innenfor «Det nye Europa». Rekruttiden i Waffen-SS, som var en eliteavdeling, skildres som en god og oppdragende opplevelse. Etter rekruttperioden inngikk Johansens kompani i 5. SS-Division Wiking. Divisjonen besto av frivillige fra mange land. Nordmennene var samlet i regiment Nordland, og de fikk sin ilddåp under angrepet på Sovjet 22/6 1942. Senhøstes

1942 ble Johansen hardt såret da han slåss som MG-skytter ved Kaukasus.

SS-LEDER

Året etter befant han seg på krigsskole for skadede i Bad Tölz, kjent som Junkerskolen. Møtet med det beste i den tyske militære kodeks har satt et livslangt preg på forfatteren. Han satte alt inn på å bestå eksamen, samtidig som han ble bevisst sin fremtid i et nazistisk Norge. Han ville arbeide med ungdom, noe han fikk muligheter til da han ble beordret som leder for Germanske SS. Norge med kontor i Trondheim. Men etter kort tid i 1944 skar det seg mellom SS-løytnant Johansen og mektige personer som Sturmbannführer Flesch, Rinan og fylkesfører Rogtsad.

SS- soldaten søkte om aktiv fronttjeneste og havnet i staben til 3. SS- Panzerkorps, der den legendariske general Felix Steiner var sjef. Forfatteren gir mange interessante opplysninger om tjenesten ved staben. Infernoet i krigens slutfase beskrives fra en ny synsvinkel med driv og spenning i fremstillingen.

STRAFFESAKEN

En tredjedel av boken handler om straffesaken mot Johansen og hvordan han sonet sin straff på åtte års tvangsarbeid. Hans argumenter er de velkjente påstander om at det ikke hersket krigstilstand mellom Tyskland og Norge etter 10. juni 1940. Selvbio-grafien beskriver en frontkjemper som fremhever sin gode samvittighet for

krigsinnsatsen. I kapitlet «Følelser» kommer hans sterke selvbilde og utpregede sans for anstendighet frem. Forfatterens ønske er at yngre historikere vil gå gjennom vår nære historie for å finne faglige belegg for at frontkjemperertjeneste ikke var landssvik.

Forfatterens fremstilling er sterkt preget av at han personlig ikke kjente til noen av nazistenes grusomheter, han innses ikke at han kjempet for et nådesløst, umenneskelig tyranni, hvis mål var å skape Adolf Hitlers tusenårsrike. SS-løytnanten ville kanskje heller ikke forstå hvilken ideologi han med våpenmakt forsvarte gjenno fire dramatiske krigsår. Eksempel på det kan være hans refleksjoner under et besøk i konsentrasjonslei-

ren Dachau i 1943, og hans kommentarer om Hitlers inn- gripen i slaget om Stalingrad. Forfatteren underbygger sine standpunkter dels ved å hen- vise til Nürnbergdommen, dels ved å forherlige SS-gene- ral Felix Steiner, hvis alibi er at hans portrett henger i Westpoint. Anmelderen vil påpke den tendensiøse bruk av feltmarskalk Montgomerys artikkel om soldatens lydighetsplikt som benyttes i boken. Forfatteren har levert et utmerket forsvar for seg og sine kameraters krigsinsats på tysk side for Norges sak. Han har profilert et sterkt selvbilde av en soldat som ikke lar seg knekke av mot- stand.

Svein Iversen

→ GSSN i
Trondelagstykken!

— 2 —

En unødvendig bok

Tone Bratteli/Hans B. Myhre:
Quislings siste dager
Cappelen

Jeg beklager å måtte si det, men Tone Bratteli og Hans B. Myhres bok om Quislings siste dager er et nokså unødvendig verk. I løpet av etterkrigstiden har vi fått belyst personen Quisling fra de forskjellige sider, fra det stenografiske rettsreferatet til ymse biografier og nå sist Hans Fr. Dahls bøker. Da har det, etter min mening, liten hensikt å komme på banen med noen relativt uinteressante observasjoner daværende politifullmektig Myhre gjorde som etterforsker av de økonomiske sider ved Quislings krigsforhold.

Daværende dommerfullmektig i Drøbak og motstandsmann under krigen, den senere h.r. advokat Hans B. Myhre ble i frigjøringsdagene uttatt til å etterforske Quislings økonomiske forbytninger. I den anledning besøkte han bl.a. Gimle, som Quisling proppet full av kostbarheter han fikk overført fra Slottet og fra Frimurerlogen, Det Norske Selskab og andre institusjoner og privat hjem hvis nasistene beslagla eiendommer og innbo. Myhre var også på besøk i Fyresdal hvor Quisling selsomt nok ønsket å bli sogneprest og hvor han ellers avsatte sognepresten, kastet ham ut av prestegården og tok eiendommen i egen besittelse.

Den unge politifullmektigen fikk et levende inntrykk av at Quisling var ille berørt da man beskyldte ham for tyveri og økonomisk svik. Det passet dårlig inn i det bildet landsforræderen forsøkte å skape av seg selv som Norges redningsmann og den asketiske fører, som bare var opptatt av sitt folks ve og vel. Beklageligvis er det meste av innholdet i Tone Bratteli/Hans B. Myhres bok slikt som vi har hørt og lest adskillige ganger tidligere. Som historisk dokumentasjon synes jeg dessuten at boken er for lite nøyaktig og detaljert, og som sagt; det er få linjer i den som ikke allerede er nedtegnet i bøker som forlengst er skrevet.

Svein Døvlé Larssen

Norsk Tidningsblad
20. 10. 92.
spenning D. 17. M.

«Dit gatene går når det blir natt» er tittelen på en ny bok av den norske forfatteren Jon Ewo (Gyldendal). Den gang dreier det seg om en spenningsroman med

(Debat, s. 7.)

Arbeiderbladet mand. 16. 11. 1992.

Quislings Fyresdal-brev

Av Annæus Schjødt

I MIN UTLENDIGHET har jeg fått tilsendt fotokopi av Arbeiderbladets intervju med Hans B. Myhre (14.10). I dette intervjuet forteller Myhre at min far som var aktor i Quisling-saken, bad ham holde Fyresdal-brevet for seg selv, «for i forsvarrens hender kunne det bli brukt til å få han (Quisling) erklært sinnsyk og til at han unngikk dødsdom».

Jeg anser det utelukket at dette erindringsbildet kan være riktig - av to grunner:

1. Intet ville vært min far fjerne enn å undertrykke bevis selv om fremleggelsen av det gikk imot de interesser han representerte. Han var ganske enkelt ikke den slags advokat som jukset eller tuklet med bevis.
2. Fra hovedforhandlingen i Quisling-saken foreligger stenografiske referater som ble utgitt i bokform. En gjennomgåelse av den boken vil vise at Quislings søknad om å bli sogneprest i Fyresdal, både var gjenstand for forklaring fra Quisling og for spørsmål under hovedforhandlingen. Ingen av de tilstedeværende under hovedforhandlingen i straffesaken mot Quisling var derfor uvitende om at Quisling i den aller siste

del av okkupasjonstiden ønsket å avslutte sin karriere som sogneprest i Fyresdal.

Det er beklagelig at Hans B. Myhre for å skape sensasjon omkring seg selv og sin bok bringer til torvs bakvaskelser som savner ethvert sannhetsinnhold.

Voldsteologien

Av Andreas Edwien

Den KRISTINE europeetlæren. Den førte ikke til noe avgjørende resultat, men bidro til å feie hovedblemet under teppet. Årsaken er at den

Den KRISTINE europeetlæren. Den førte ikke til noe avgjørende resultat, men bidro til å feie hovedblemet under teppet. Årsaken er at den

Den KRISTINE europeetlæren. Den førte ikke til noe avgjørende resultat, men bidro til å feie hovedblemet under teppet. Årsaken er at den

D. 17. november 1992

Kristendomsdebatten som forstummet

menneskehetens og jordens liv, Jesus som overhistorisk, naturlig og ufeilbarlig overmann.